

православною державою світу. Ця подія, безумовно, є важливим фактором зміцнення національної безпеки України на сьогодні.

Список використаної літератури:

1. Гальченко С. Від хрещення і Томоса: етапи становлення української церкви / Сергій Гальченко. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://tsn.ua/kyiv/skandal-navkolo-desyatynnoyi-cerkvi-chomu-upr-bud-y>
2. Торба В. Віра в єдності / Валентин Торба // День. – 2018. – № 70-71. – 20-21 квітня.
3. Коваль І.В. Отримання Томосу на автокефалію православної церкви як вагомий аспект зміцнення соборності та незалежності Української держави / І.В. Коваль, Л.Н. Кисляк // Гілея: науковий вісник. Збірник наукових праць / Гол. ред. В.М. Вашкевич. – К.: ВІР УАН, 2019. Випуск 141 (№ 2) Ч.3. Політичні науки. – С. 28-33.

Ключові слова: церква, держава, православ'я, автокефалія, томос, право, релігія, мораль, громадянське суспільство.

Ключевые слова: церковь, государство, православие, автокефалия, томос, право, религия, мораль, гражданское общество.

Key words: church, state, orthodoxy, autocephaly, tomos, law, religion, morals, civil society.

МИЛОСЕРДНА ІРИНА МИХАЙЛІВНА

Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри політичних теорій, кандидат політичних наук, доцент

МЕХАНІЗМ ЗДІЙСНЕННЯ ПОЛІТИЧНОГО УПРАВЛІННЯ: КІБЕРНЕТИЧНИЙ ВИМІР

Визначення та виявлення особливостей політичного управління, його ролі та функціонування в політичній системі потребує аналізу та виявлення специфіки саме політичного управління. Це стає можливим через розкриття механізму здійснення політичного управління та такої його якісної характеристики як ефективність.

Істотною ознакою політичного управління є те, що йому властивий безперервний характер. Проте як для системи суб'єкт-об'єктних відносин, для політичного управління властивим також є й наявність певних процедур, через які відбувається управлінська діяльність.

Кібернетичний механізм політичного управління тісно пов'язан з інформацією, організацією та зворотнім зв'язком. Крім цього характерною рисою управління є наявність процесу самоорганізації, в якому велике значення належить механізму управління. На думку Р.Ф. Абдєєва, механізм управління, який виникає та розвивається підчас еволюції як процес, в якому ускладнюється упорядкування зв'язків у взаємодіях, як процес становлення саморегуляції та самороз-

витку, що зумовили прогресивну лінію розвитку матерії, з появою «мислячої матерії» (свідомості) та цілеспрямованої людської діяльності стає вищою формою руху матерії, яка лежить в основі пізнання, збереження та розумного перетворення навколишнього середовища.

Існує велика кількість поглядів стосовно того, яким саме повинен бути механізм здійснення політичного управління (управлінський цикл). На думку О.Ю. Тихомирова, політичний механізм управління розглядається як засіб організації і функціонування управління, що виражається у висуванні обґрунтованих цілей, у створенні і розвитку управлінської системи, покликаної здійснити в ході управлінського процесу досягнення мети. У широкому розумінні механізм політичного управління становить собою процес погодженого впливу суб'єктів управління на явища навколишньої соціальної дійсності. Окрім цього, дослідник доповнює цю думку тим, що механізм управління складається з певних елементів:

- із системи управління, яка характеризує як складного суб'єкта управління й організацію взаємодії більш простих суб'єктів та сполучення демократії та управління, що виражається в різних формах участі громадян в управлінні. До таких інститутів, які формують політичний механізм управління, можна віднести органи державного управління, місцеве управління, партії та громадські організації, ЗМІ та тощо;

- із соціальних та правових норм, за допомогою яких здійснюється вплив і зв'язок в управлінні;

- визначення цілей на основні пізнання управлінських процесів;

- як цикл дій управляючої системи, який завершується оцінкою ефективності управлінського впливу [3, с. 45-46].

З урахуванням зазначених визначень та поглядів на сутність механізму політичного управління, на роль політичного управління в політичній системі суспільства, доцільно виділити наступні складові кібернетичного механізму здійснення політичного управління: процес прогнозування, процес планування, процес прийняття політичних рішень та процес контролю та регулювання.

Процес прогнозування є одним з основних в політичному управлінні, оскільки саме на цьому етапі відбувається наукове передбачення та визначення майбутніх варіантів цілей, способів, впливу та засобів досягнення визначених завдань. Таким чином, цей процес дозволяє передбачити труднощі під час політичного управління та може сприяти оптимізації його здійснення. Крім цього прогноз дає можливість передбачити якісні та кількісні характеристики політичного управління. Саме політичний бік здійснення прогнозування представляється більш ефективним для політичного управління, оскільки він передбачає урахування наслідків, до яких може привести те саме політичне управління, кінцевим результатом якого є прийняття політичного рішення та його впровадження в державі.

Наступний процес, що входить до кібернетичного механізму здійснення політичного управління є процес планування, значення якого

полягає в розробці плану досягнення цілей і головним тут є правильне розрахування збалансованості необхідних витрат й наявних ресурсів, оскільки лише при наявності цієї відповідності ми можемо говорити про результативність політичного управління. Процес планування включає в себе дослідження та інші дії, які необхідні для розробки комплексу рішень, спрямованих на досягнення цілей політичного управління, здійснення організації політичного управління. Планування частіше використовувалось для конструювання чи перепроєктування просторових побудов.

Що стосується ролі процесу планування в кібернетичному механізмі політичного управління, необхідно враховувати той факт, що його не можна замінити використанням лише технічних рішень, оскільки в політичному управлінні важливу роль відіграє людський фактор. Під час здійснення планування необхідно виходити з технічних прийомів, які пов'язані з діяльністю плановиків та адаптацією до реальності.

Крім зазначеного, при здійсненні планування політичного управління важливим показником є його ефективність, під якою розуміють таке планування, за яким відбуваються зміни, що ведуть до прогресу. Проте здійснення ефективного планування можна вважати і як функцію, виконання якої покладається на плечі не стільки плановиків, скільки на суб'єктів політичного управління. Основний недолік здійснення планування в політичному управлінні полягає в тому, що сьогодні плановики зазначений процес визначають неполітичними поняттями, що в свою чергу призводить до необізнаності в політичній сфері і, таким чином, в них відсутня реальна база реалізації повноважень в політичному житті та політичному управлінні зокрема. Роль планування полягає в тому, що воно відображає організаційні реальності здійснення політичного управління.

Особливою складовою кібернетичного механізму політичного управління можна вважати прийняття політичних рішень. Це пов'язано з тим, що основною метою політичного управління є збереження стабільності та розвиток держави, а цього можна досягти лише завдяки правильно розробленим та прийнятим рішенням. Розуміння специфіки політичних рішень може бути досягнуто, з одного боку, з урахуванням знань загального механізму прийняття політичних рішень, а з іншого – на основі аналізу системи складних, різноманітних взаємозв'язків та факторів, в яких знаходиться особа, яка приймає політичне рішення.

Завершальним процесом здійснення політичного управління є контроль та регулювання, який складається з контролю за фактичним досягненням кінцевої мети, виконанням прийнятих рішень також регулювання – встановлення причин та своєчасного усунення можливих відхилень від досягнення основної мети та завдань [2]. Контроль спрямований на забезпечення подальшого розвитку суспільства. Він є одним із найважливіших каналів отримання об'єктивної інформації про суспільство загалом (політичну сферу зокрема), політичні та соціальні процеси, які відбуваються в державі. На думку автора дисертацій-

ного дослідження, якісною характеристикою здійснення кібернетичного механізму політичного управління є його ефективність, про яку, певною мірою, згадувалось раніше. Ефективність представляє собою головну мету діяльності адміністративної організації і є найважливішим критерієм успішного політичного управління.

Таким чином, кібернетичний механізм політичного управління представляє собою складну сукупність складових, які взаємодіють між собою та сприяють здійсненню ефективного політичного управління, аналіз механізму політичного управління дає змогу говорити, що політичне управління взагалі не представляє собою стихійний процес, а навпаки, йому характерна строга структура та етапи здійснення.

Список використаної літератури:

1. Абдеев Р. Ф. Механизм управления, его генезис и системообразующая роль / Р. Ф. Абдеев // Философские науки. – 1990. – № 4. – С. 105-113.
2. Бочаров М. К. Наука управления: новый подход / М. К. Бочаров – М. : Знание, 1990. – 64 с.
3. Тихомиров Ю. А. Механизм управления в развитом социалистическом обществе / Ю.А. Тихомиров ; под ред. Б. М. Лазарева (и др.); Академия наук СССР. Институт государства и права – М.: Наука, 1978. – 336 с.

Ключові слова: політична система, політичне управління, механізм кібернетичного політичного управління.

Ключевые слова: политическая система, политическое управление, механизм кибернетического политического управления.

Key words: political system, political governance, cybernetic mechanism of political governance.

ПЕХНИК АЛЕВТИНА ВАЛЕНТИНІВНА

Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри політичних теорій, кандидат політичних наук, доцент

ПОЛІТИЧНИЙ РИЗИК: ПРОБЛЕМИ ТЕРМІНОЛОГІЇ ТА ЗМІСТУ В СИСТЕМІ НАУКОВИХ ЗНАЇ

Проблеми політичного ризику, які потребують при оцінці його рівня урахування складного різноманіття різних політичних і соціальних факторів, відносяться до прикладної політології. Однак, управління політичним ризиком на сучасному рівні потребує відповідної наукової бази, в розвитку якої важлива роль належить фундаментальним дослідженням у галузі політичних наук, зокрема, працям, де розвиваються сучасні уявлення про політичні та соціальні процеси та їх закономірності. Це дослідження прикладної політології, де вивчаються питання стабілізації внутрішньополітич-